J. F. Aragay.—Retrat de senyora

ARTISTES QUE HAN CANVIAT EN L'EXPOSICIO D'ENGUANY

QUATRE notes, que parlant de pintura com parlem, podríem dir que són o venen a ésser cuatre pinzellades, i res més que quatre notes, dedicarem a l'Exposició d'Art d'enguany, perque ni tenim la pretensió de fer-ne una crítica general, ni encara que la tinguessim, no som nosaltres els encarregats de fer-la en aquesta Revista del VELL I NOU, i perquè aquestes notes que hem dit que eren pinzellades tinguin un motiu de justificació i un lligam que les lligui, parlarem dels pintors que aquest any es presenten, en un sentit o en un altre,

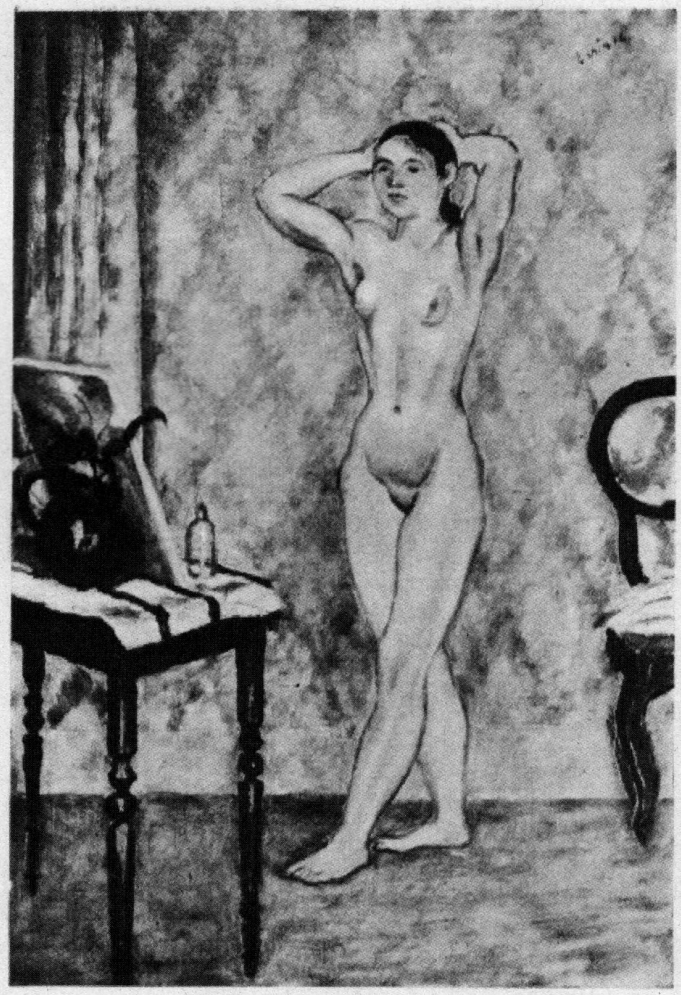

Espinal.—Nu

més, i les trasparències que té, que són moltes, són assolides tocant tot just la tela amb el pinzell, que no's revolca per les pinzellades com si el color fos un llit, i l'efecte que En Nogués troba amb aquesta pintura tan sentida, és pur i net com un raig d'aigua, de tal manera que's pot dir que els que el contemplen sembla que s'estiguin asseguts a prop d'una font, i els que passen per davant per miràrse'l, sembla que facin cua per anar a omplir el canti de l'admiració que portem tots els que estimem la pintura pel que és, pel que val i pel que representa.

El canvi de l'Aragay, també és digne de ésser consignat en les notes que's facin de l'Exposició d'enguany, perquè deixant de banda que l'Aragay mereix tota mena d'estudis i de consideracions, el canvi que ara ha fet és un canvi radical, perquè en els retrats de senyora que exposa aquest any, que valen molt, i sobre tot amb el de la senyora descotada, es presenta plegant les veles i les ales de les visions que tenia, muntades en navilis, per a tancar-les en la capsa de la pintura concreta i pulida, que fixa les visions i els hi posa un marc que els hi surt del cor i que les atura on les té d'aturar.

En aquesta obra, que's fa mirar, l'Aragay conserva i manté com el primer dia, la grandesa que li segella l'obra, i la gràcia que li vessava i li vessa per tots quatre costats, enmotllant-los en l'harmonia, que ho lliga tot i que és la qualitat estètica determinativa de la bellesa.

L'altre pintor dels que han canviat com una mitja és l'Espinal, que torna de fora, i que presenta un desnú de dona jove en la cambra de vestir-se i despullar-se, davant de la taula i el mirall de pentinar-se, que és un quadre que per la tendresa del color, sembla que suspiri i que podríem dir que parla a cau d'ull, de la mateixa manera que hi ha musica que parla a cau d'orella, contrasta de valent amb el color sec i aixut que fins ara fa quatre dies, donava a les figures i els paisatges que pintava, que eren vistos amb l'intensitat que ell els sap veure, perquè té uns ulls que miren molt endintre, i de tant vius que són, se li claven al cor mateix de la vida.

L'obra que ara presenta a la consideració del públic, conservant aquesta mateixa intensitat de visió, mulla, endolceix i entendreix els colors com si els suqués en la primera llet que mamen els ulls dels pintors, que són els pits que els nodreixen, i tant la figura, nua de cap a peus, que presideix l'obra, com els mobles que li fan companyia, i, sobre tot, el fons del quadre, que és la paret de la cambra, que és tapissada i si no ho és ho sembla, són tan flonjos, tous i delicats com l'alé que entela l'or, la plata i els brillants.

FRANCESC PUJOLS